

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO W PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ W BIAŁOPOLU NA ROK SZKOLNY 2023/2024

I. WSTĘP

Obecnie uczniowie są postawieni przed wielokrotnym obowiązkiem wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej, która w dużej mierze będzie miała wpływ na dalsze predyspozycje zawodowe. Młodzież ma problemy z ustaleniem własnej tożsamości, zainteresowań, mocnych i słabych stron. Decyzje dotyczące dalszej drogi edukacyjno - zawodowej nie zawsze są podejmowane racjonalnie, zazwyczaj jest to zbiór informacji pozyskanych z telewizji, internetu lub książek.

Tymczasem każde dziecko pozyskuje informacje o zawodach już od najmłodszych lat. Początkowo poznaje zawody rodziców, później dowiaduje się o predyspozycjach zawodowych w szkole. Czym jest więc zawód?

ZAWÓD – wykonywanie zespołu czynności społecznie użytecznych, wyodrębnionych na skutek społecznego podziału pracy, wymagających od pracownika odpowiedniej wiedzy i umiejętności powtarzanych systematycznie i będących źródłem utrzymania dla pracownika i jego rodziny. (Źródło: Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz.537).

Podział zawodów wg Klimowa, który poszczególne zawody zawarł w 5 kategoriach: 1)człowiek – człowiek (np. lekarz, nauczyciel, psycholog)

2)człowiek – dane - symbol (np. ekonomista, informatyk, księgowa)

3)człowiek – technika (np. elektronik, mechanik maszyn, elektryk, stolarz)

4)człowiek – przyroda (np. leśnik, rolnik, weterynarz, ogrodnik)

5)człowiek – obraz artystyczny (np. plastyk, muzyk, aktor, złotnik, modystka)

1. Podstawy prawne podejmowania doradztwa zawodowego

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 ze zm.).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) .
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017.1591 z dnia 25 sierpnia 2017r.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) – art. 47 ust. 1 pkt 3 lit. C i pkt 4, art. 109 ust. 1 pkt 7
- Rozporządzenie MEN z dn. 12 lutego 2019r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325)

II. ZAŁOŻENIA :

- Wybór zawodu nie jest pojedynczym, decyzyjnym aktem, ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni kilku lat;
- Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu;
- Na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj, poziom wykształcenia, wpływ środowiska;
- WSDZ obejmuje pracę indywidualną i grupową z uczniami, rodzicami, nauczycielami, ma charakter działań planowych.

III. PODSTAWOWE POJĘCIA :

Działania związane z doradztwem zawodowym - ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Preorientacja zawodowa - ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

Orientacja zawodowa - ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I–IV szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Doradztwo zawodowe - uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII –VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych. Uczeń-dziecko (na etapie wychowania przedszkolnego), uczeń (na etapie szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej), słuchacz (w szkole policealnej), („Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania WSDZ dla szkoły podstawowej”, ORE, Warszawa 2017).

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ) - celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy” (definicja A. Łukaszewicz, „ Szkolny doradca zawodowy”, KOWEŻiU 2003).

IV. CELE realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w Publicznej Szkole Podstawowej w Białopolu

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich prozawodowych marzeń. (Dotyczy działań przedszkolnych).

Celem orientacji zawodowej w klasach I-III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV-VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Zadania:

1. Przygotowanie młodzieży do podjęcia trafnych decyzji o dalszym kształceniu i aktywności zawodowej.
2. Określenie predyspozycji i zainteresowań ucznia.
3. Przygotowanie ucznia do samodzielności w różnych sytuacjach życiowych.
4. Rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości,
5. Kształtowanie gotowości do wejścia na rynek pracy.
6. Rozwijanie umiejętności uczenia się przez całe życie.
7. Poszerzanie własnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
8. Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu przez nie decyzji edukacyjnych i zawodowych.
9. Wzrost świadomości u uczniów dotyczący odpowiedzialności za własną przyszłość zawodową.

V. METODY I FORMY PRACY Z UCZNIEM

- ćwiczenia i gry grupowe
- wykłady
- pogadanki
- prezentacje
- filmy
- ankieta
- burza mózgów

VI. REALIZATORZY WSDZ

- Dyrektor Szkoły
- Doradca zawodowych
- Wychowawcy
- Pedagog
- Pedagog specjalny
- Psycholog
- Inni nauczyciele- uczący różnych przedmiotów-korelacja międzyprzedmiotowa , (podstawa programowa). Analiza programów nauczania poszczególnych przedmiotów w pozwala także włączyć nauczycieli w omawianie zagadnień z poradnictwa zawodowego. Podział zadań wg. kompetencji, wiedzy, doświadczenia i umiejętności w zakresie doradztwa zawodowego. Koncepcja edukacji poprzez przedmiotowej ,treści z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego integrowane są z treściami realizowanymi w ramach innych przedmiotów.

VII. RODZICE

- znają czynniki wyboru szkoły i zawodu

- wspierają dzieci w procesie podejmowania decyzji edukacyjno- zawodowych
- znają pełną ofertę edukacyjną na różnych poziomach kształcenia
- wiedzą gdzie szukać pomocy dla dzieci z różnymi problemami zdrowotnymi, emocjonalnymi, decyzyjnymi, intelektualnymi